

KORRALDUS

21.12.2022 nr DM-120403-18

Karupaju uuringuruumi geoloogilise uuringu loa nr L.MU/516921 väljastamine

1. OTSUS

Arvestades alltoodut ja lähtuvalt Osaühing Eesti Killustik (registrikood 10126848) geoloogilise uuringu loa taotlusest, otsustan **otsustan**:

1.1. Anda Osaühing Eesti Killustik (registrikood 10126848) geoloogilise uuringu luba nr MU/516171 Karupaju uuringuruumi, kehtivusajaga kolm aastat (lisatud).

1.2. Antavale loale kanda järgnevad täiendavad tingimused:

1.2.1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Riigimetsa Majandamise Keskuse Järvamaa metsaülemat kinnisasjal välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.

1.2.2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

1.2.3. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Järva Vallavalitsust ja Tammemäe kinnistu (katastritunnus: 25702:003:0930) ning Metsa kinnistu (katastritunnus 28801:002:0511) omanikke uuringuruumis välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.

1.2.4. Uuringuruumis välitööde läbiviimise kohta esitatud kaebuste korral (kaebuse esitajaks on lähedal paikneva kinnistu omanik või Järva Vallavalitsus) tuleb peatada välitöö koheselt, selgitada välja tekkinud olukord ning pakkuda leevendusmeetmed.

1.2.5. Uuringuruumis välitööde läbiviimisel kirjeldada uuringualal leiduvad looduskaitsealuseid taime- ja loomaliigid.

1.2.6. Uuringuruumis ei ole välitööde läbiviimine lubatud pesitsusrahu perioodil ajavahemikus 15. aprillist 30. juunini (eeskujuks on võetud 2022. aasta pesitsusrahu periood).

1.2.7. Geoloogilise uuringu aruanne tuleb selle valmimisel esitada esimesel võimalusel uuringuruumi teenindusmaaga piirnevate kinnistu omanikele, Tammemäe kinnistu (katastritunnus: 25702:003:0930) ning Metsa kinnistu (katastritunnus 28801:002:0511) omanikele ja Järva Vallavalitsusele.

1.3. Korraldus jõustub Osaühing Eesti Killustik (registrikood 10126848) teatavaks tegemisest.

Geoloogilise uuringu luba L.MU/516171 on kättesaadav Keskkonnaotsuste infosüsteemis

2. ASJAOLUD

Osaühing Eesti Killustik (registrikood 10126848, aadress Rõstla paekivikarjäär, Rõstla küla, Põltsamaa vald, Jõgeva maakond) esitas Keskkonnaametile 06.06.2022 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS; edaspidi **KOTKAS** 06.06.2022 numbriga DM-120403-1) Karupaju uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (edaspidi **uuringuluba**) taotluse. Menetlusse võetud uuringuloa taotlus on registreeritud 09.09.2021 numbriga DM-116881-3.

Karupaju uuringuruum asub Järva maakonnas Järva vallas Ammuta külas Riigile kuuluvatel kinnistutel Rava metskond 349 (28801:002:0054), Rava metskond 130 (28801:002:0021). Kinnistute riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 8,45 ha. Geoloogilise uuringu käigus plaanitakse rajada puurauku/kaevandit kokku kuni 25. Uurimissügavus on maksimaalselt 15 m.

Uuritavateks maavaradeks on kruus ja liiv. Taotluse seletuskirja kohaselt on kavandatava uuringu eesmärk on uurida kinnistu väärtust mäetööstusmaana ja vähima võimaliku keskkonnamõjuga liiva ja kruusa kaevandamise võimalikkust. Geoloogilise uuringuga selgitatakse välja uuringuruumi geoloogiline ehitus, kasuliku kihi paksus, maavara levik ja kvaliteet ning kaevandamistingimused. Olenevalt uuringutulemustest on Osaühing Eesti Killustik soov taotleda alale keskkonnaluba maavara kaevandamiseks. Uuritava maavara võimalikud kasutusvaldkonnad on teede- ja üldehitus.

Täiendavalt on uuringu käigus planeeritud teostada järgmised sihtotstarbelised tööd: veetasemete mõõtmine uuringupunktides, topogeodeetiline mõõdistamine, terastikulise koostise määramine, filtratsiooniomaduste määramine, kruusa purunemiskindluse määramine.

Taotletava uuringuruumil kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga ei ole.

2.1. Uuringuruum

Uuringuruumis levivad Järva kihistu Võrtsjärve alamkihistu glatsiofluviaalsed setted (veerised ja munakad, kruus, liiv). Põhja- ja lõunaosas on kaevandatud – pinnakatteta alus-põhja avamusala.

Piirkonnas läbi viidud varasemate geoloogiliste uuringute andmeil paiknevad liivavarud madalal reljeefis vähe märgatava põhja-lõunasuunalise seljandiku piires. Kasulik kiht koosneb põhiliselt ülipeene- kuni peeneteralisest tolmses ja savikast liivast. Seljandiku keskosas leidub vähesel hulgal keskmiseteralist vähese kruusalisandiga liiva. Liivakihi paksus seljandiku lael on ala lõunapoolses osas 7 - 9 m. Ala põhjapoolses osas on liivakihi paksus vaid 2 m ja ta on kaetud ca 1,5 m paksuse moreeniga. Seljandiku äärtel liivakiht enamasti suidub ja asendub saviliivmoreeniga, milles kohati on rohkesti jämepurdu, sh ka lubjakivi lahmakaid. Varasemate

uuringu käigus puuraukudes pinnasevett ei esinenud. Olemasoleva informatsiooni põhjal võib eeldada, et kvaternaarisetete paksus on 2 - 9 meetrit.

Eeldades, et maavaraks sobilikke setteid leidub uuringuruumis ligikaudu 8 ha suurusel pindalal ning kasuliku kihi paksuseks on keskmiselt 4,5 m, on maavara hinnanguliseks mahuks 360 tuhat m³.

Täiendavalt viiakse uuringu käigus läbi hüdrogeoloogilised katsetööd ja järgmised sihtotstarbelised tööd: veetasemete mõõtmine uuringupunktides, topogeodeetiline mõõdistamine; proovide võtmine materjali terastikulise koostamise, filtratsioonimooduli ja kruusa füüsikalise-mehaaniliste omaduste määramiseks.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (maapõueseadus; edaspidi **MaaPS** § 17 lg 3 ja 4). Geoloogilise uuringu viib läbi Inseneribüroo STEIGER OÜ (registrikood 11206437, aadress Männiku tee 104, Nõmme linnaosa, Tallinn, 11216 Harju maakond), kes omab teadmisi, oskusi ja kogemusi tööde teostamiseks.

Taotlust on kontrollinud Keskkonnaamet ja keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja (Maa-amet) (14.06.2022 nr 9-3/22/10549-2).

Uuringuruum kattub täielikult Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku alaga (keskkonnaregistri kood LTA1000001).

2.2. Tegevused uuringuruumis

Geoloogilise uuringu tegemisel lähtutakse keskkonnaministri 17.12.2018. määrusest nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöö ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks“.

Geoloogiline uuring peab välja selgitama kaevandamisväärse maavara olemasolu uuringuruumis ja piiritlema selle leviku, tegema kindlaks maavaralasundi peamised lasumis-tingimused, sh kasuliku kihi ja katendi paksuse ning selle koostise, hüdrogeoloogilised ja keskkonnakaitselised ning samuti mäetehnilised tingimused. Arvestades piirkonna geoloogilist ehitust, rajatakse uuringuruumi uuringupunktid esmalt ekskavaatoriga, mis võimaldab saada kvaliteetse proovimaterjali. Seljandiku lael, kus materjali paksus on suurem, rajatakse puuraugud lamami leviku määramiseks.

Uuritava kihi paksuseks on eeldatud maksimaalselt kuni 9 m. Kuid selleks, et oleks tagatud kasuliku kihi lamamini uurimine, on uurimissügavuseks määratud varuga kuni 15 m. Uuringuvõrgu tihedus ja jaotus valitakse vastavalt maavaralasundi ehitusele ning kvaliteedi muutlikkusele. Tarbevaru määramisel ei ulatu uuringuaukude vahekaugus üle 200 m. Graafilisele lisale on kantud uuringuvõrk tihedusega ligikaudu 100 × 100 m, mis eeldaks 16 uuringupunkti rajamist. Varasema uuringu puuraukude andmetel on näha, et maardla kasuliku kihi paksus varieerub, mistõttu võib kasuliku materjali leviku määramiseks olla vajadus teha

uuringupunktid väiksema vahemaa tagant. Eelmainitu tõttu on loa taotlusesse märgitud varuga kuni 25 kaevandi rajamine. Juhul kui kaevanditega ei õnnestu kasuliku kihi lamamit avada, planeeritakse kaevandeid dubleerivate puuraukude rajamine (maksimaalselt 25 puurauku).

Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja võimaluse korral selle lamami setteid. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litooloogiliste erimite kaupa laboraatorseteks määranguteks (terastikulise koostise määramine, liiva filtratsiooni omadused, kruusa füüsikalised-mehaanilised omadused). Laboraatorsete tööde maht kujuneb välja uuringu käigus.

Hüdrogeoloogiliste tingimuste selgitamiseks mõõdetakse puuraukudes/kaeveõõntes põhjavee tasemed. Rajatud puuraukude/kaeveõõnte suudmete kõrgused mõõdetakse instrumentaalselt ning uuringuruumi teenindusala ja seda ümbritseva 40 m laiuse maa-ala kohta koostatakse instrumentaalmõõdis-tamise alusel topograafiline plaan.

Kameraaltöödest tehakse andmetöötlus ja koostatakse geoloogilise uuringu aruanne koos graafiliste lisadega.

2.3. Geoloogilise uuringuga kaasneda võivad keskkonnahäiringud

Kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi **KeHJS**) § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt KeHJS § 11 lg-le 3 algatada keskkonnamõju hindamine (edaspidi **KMH**) selle vajadust põhjendamata. Kui kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatute hulka, peab otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi **määrus nr 224**) või on tegemist KeHJS § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega, mille korral tuleb KeHJS § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2, 2³ ja 4 kohaselt anda eelhindang ja kaaluda KMH vajalikkust.

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus KeHJS § 6 lg 2 p-s 2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud määruses nr 224. Samuti ei ole tegemist KeHJS § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega. Seetõttu antud juhul KMH ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhindangut vastavalt KeHJS § 6 lg-le 2³ ega kaaluta KMH vajalikkust.

MaaPS § 28 lg 3 kohaselt peab uuringuloa taotluse seletuskiri sisaldama muuhulgas andmeid geoloogilise uuringuga kaasneda võivate keskkonnahäiringute ja nende vähendamise meetmete kohta. Keskkonnaministri 09.01.2020 määruse nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi **määrus nr 1**) § 2 lg 1 täpsustab, et lisaks MaaPS § 28 lg 3 sätestatud andmetele esitatakse taotluse seletuskirjas uuringuga kaasneda võivate keskkonnahäiringute, sealhulgas vee, pinnase või õhu saastamise, müra, vibratsiooni ja selle ulatuse kirjeldus. Määruse nr 1 § 2 lg 1 punkti 6 kohaselt tuleb uuringuloa taotluse seletuskirjas eraldi välja tuua, kas geoloogilisel uuringul on mõju Natura 2000 võrgustiku alale.

Geoloogilisel uuringul kasutatava tavapärase tehnika (ekskavaatori) müratase võib tootjatehaste andmetel ulatuda masinast (punktmüraallikast) ligikaudu 10 m kaugusel kuni 80 dB-ni. Müraallikast eemaldudes müratase alaneb. Karupaju uuringuruumile lähimad majapidamised jäävad teenindusmaast *ca* 600 m kaugusele edelasuunal. See tähendab, et uuringuruumi teenindusala nendes osades kavandatava kaevandi või puuraugu rajamisel võib müratase elamute juures ulatuda lubatud piirnормini (60 dB). Geoloogilise uuringuga läbiviidav välitöö kestus on lühiajaline ning mõõdetav tundides.

Uuringualal olev pinnas on looduslikult niiske, mistõttu ei teki kaevandite rajamisel ega likvideerimisel õhusaastet (peenosakeste heidet). Uuringu läbiviimiseks kasutatakse tehnilise ülevaatusel läbinud ekskavaatorit.

Geoloogilise uuringuga vibratsiooni ei kaasne – ei viia läbi lõhkamisi. Tulenevalt töötervishoiu nõuetest, on tehnikale (kasutatavale ekskavaatorile) seatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases.

Uuringuruumis läbiviidava geoloogilise uuringuga ei kaasne mõju põhjaveele, kuna uuringutega ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja.

Uuringuruumis läbiviidaval geoloogilisel uuringul puudub mõju Natura 2000 võrgustiku alale. Uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte.

Karupaju uuringuruumi loodeservast *ca* 2,4 m kaugusele jääb II kaitsekategooria kaitsealuse loomaliigi harivesilik (*Triturus cristatus*; keskkonnaregistri kood KLO9118052) ja III kaitsekategooria kaitsealuse loomaliigi rabakonn (*Rana arvalis*; keskkonnaregistri kood KLO9118011) leiukohad ning lõunaservast *ca* 5,1 m kaugusele uuringuruumi teenindusmaast jääb II kaitsekategooria kaitsealuse looma liigi harivesilik (*Triturus cristatus*; keskkonnaregistri kood KLO9118048) ja III kaitsekategooria kaitsealuse loomaliigi rabakonn (*Rana arvalis*; keskkonnaregistri kood KLO9118009) leiukohad.

Valguse, soojust, kiirgust ja lõhna reostust geoloogilise uuringuga ümbruskonnale ei kaasne.

Tegevusega puudub oht suurõnnetuste või katastroofide tekkimisele.

Jäätmeseaduse alusel käsitletakse kaevandamisjäätmetena muuhulgas maavarade uuringute töö (sh proovivõtmine, puurimine ja kaevamine) tulemusena tekkivaid jäätmeid. Pärast proovidele katsete läbiviimist ja nõuetekohast säilitamist antakse ülejääv materjal üle jäätmekäitlejale. Seega ei teki geoloogilise uuringu käigus jäätmeseaduse mõistes kaevandamisjäätmeid.

Kohe peale kaeveõõntest ja/või puuraukudest proovide võtmist suletakse need väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratsoorsete katsete läbiviimiseks). Tagasitäidetud ala tihendatakse ja tasandatakse ekskavaatori kopa abil. Uuringuruumi teenindusala korrastatakse

võimalikult uuringueelsesesse seisukorda.

3. KAALUTLUSED

3.1 Kaalutlused uuringuloa andmisel

MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi **HMS**) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lg 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lg 2). Vastavalt Uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lg 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 23.01.2017 määrusele nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöö loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Riigilõiv 400 € on tasutud 04.05.2022 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekavaid ning jäätmekavade ladestamiskoht ei ole jäätmekavade jäätmekavade seaduse (edaspidi **JäätS**) § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lg 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekavaid ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Loa andja kohustus on menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal välja selgitada kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja. Uuringuloa andmisest keeldumise alused on nimetatud MaaPS § 35.

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringuloa andmisel puudub riigivara valitseja nõusolek (MaaPS § 35 lg 1 p 1). Keskkonnaamet palus 13.07.2022 kirjaga nr DM-120403-4 riigivara valitsejate nõusolekut Riigimetsa Majandamise Keskus valitsemisalas oleva katastriüksuse (MaaPS § 27 lg 3 p).

Riigivaravalitseja andis 26.08.2022 kirjaga nr 13-1/22/3261-3 (registreeritud KOTKAS 29.08.2022 nr DM-120403-8) Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksuste kasutamiseks, geoloogilise uurimise tegemise eesmärgil, tingimusliku nõusoleku.

MaaPS § 35 lg 1 p 5 ja p 8 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmenud.

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega (MaaPS § 35 lg 1 p 9). Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Riigi huvi esinemist või puudumist analüüsitakse vastavalt Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendile „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest“ (edaspidi **juhend**).

Keskkonnaamet analüüsis, kas taotletava uuringuruumi teeninduspiirkonnas on tagatud samaväärse maavara varustuskindlus. Varustuskindlus näitab, kui kauaks võimaliku tulevase määeraldise teeninduspiirkonnas varem antud lubadega kaevandada antud maavaravaru jätkub, arvestades viimase 5 aasta keskmist kaevandamismahtu. Määeraldise optimaalseks teeninduspiirkonnaks loetakse 50 km raadiuses määeraldist ümbritsevat ala, sõltumata haldusjaotusest ja arvestades reaalseid veokauguseid ning veoteede tehnilist seisukorda. Lubadega kaevandamiseks antud varu peetakse piisavaks, kui varu jätkub vähemalt 10 aastaks. Kui analüüside tulemusel selgub, et varem kaevandamiseks antud määeraldiste piires kaevandatav jääkvaru rahuldab taotletava määeraldise teeninduspiirkonna vajadused kaevandamiseks taotletava maavara osas enam kui 10 aastaks, siis loetakse taotlus riigi huviga vastuolevaks.

Karupaju uuringuruumi teeninduspiirkonda (50 km raadiusesse; arvestades uuringuruumi ligikaudeset tsentrist) jääb hetkel 46 liiva ja/või kruusa varuga karjääri. Nende karjäärade kaevandatav jääkvaru seisuga 21.09.2022 on kokku ligikaudu:

- ehitusliival 8 052,6 tuh m³. Viimase 5 aasta keskmiste kaevandamismahtude põhjal kaevandatakse piirkonnas igal aastal ligikaudu 294 2 tuh m³ Seega on piirkonna varustuskindlus tagatud ligikaudu 27 aastaks.
- täiteliival 5 848,1 tuh m³. Viimase 5 aasta keskmiste kaevandamismahtude põhjal kaevandatakse piirkonnas igal aastal ligikaudu 434 tuh m³ täiteliiva. Seega on piirkonna varustuskindlus tagatud ligikaudu 13 aastaks.
- ehituskruusal 10 399,7 tuh m³. Viimase 5 aasta keskmiste kaevandamismahtude põhjal kaevandatakse piirkonnas igal aastal ligikaudu 332,3 tuh m³ Seega on piirkonna varustuskindlus tagatud ligikaudu 31 aastaks.
- täitekruusal 727,9 tuh m³. Viimase 5 aasta keskmiste kaevandamismahtude põhjal kaevandatakse piirkonnas igal aastal ligikaudu 7,5 tuh m³ täitekruusa. Seega on piirkonna varustuskindlus tagatud ligikaudu 96 aastaks.

Taotletava uuringuruumi teeninduspiirkonda jäävate määeraldiste kaevandatav jääkvaru rahuldab vajadused taotletava maavara osas rohkem kui 10 aastaks. Kuna geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise keskkonnaluba, on geoloogilise uuringu loa taotlemine ja uuringu teostamine taotleja enda risk ning kulu. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab juhendi kohaselt riigile maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni, mistõttu uuringute tegemine ei ole

vastuolus riigi huviga.

Karupaju uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitstavaid loodusobjekte (MaaPS § 35 lg 1 p 4 ja p 11 ning lg 2 p 2); muinsuskaitseobjekte (MaaPS § 35 lg 1 p 3) ning uuringuruum ei asu riigikaitse ehitise maa-alal või selle piiranguvööndis (MaaPS § 35 lg 1 p 2), mistõttu MaaPS § 27 lg 3 kuni 6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega (MaaPS § 35 lg 1 p 10). Keskkonnaamet saatis 13.07.2022 kirjaga nr DM-120403-6 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Järva Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Järva Vallavalitsus edastas 06.09.2022 meili teel (registreeritud KOTKAS 08.09.2022 numbriga DM-120403-9) Järva Vallavolikogu 31.08.2022 otsuse nr 60 (edaspidi **otsus nr 60**), millega antakse Karupaju uuringuruumis geoloogilise uuringu läbiviimiseks tingimuslik nõusolek (vt p 3.2).

MaaPS 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Osaühing Eesti Killustik ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 02.11.2022).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise alused puuduvad.

Keskkonnaamet märgib, et uuringuloaga kaasnevad loa omajale kõik seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused. Keskkonnaamet on seisukohal, et kõiki seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas uuringuloale kanda. Üldised uuringuloaga kaasnevad kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/maapou/uuringuluba>.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lg 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). Haldusakti kõrvaltingimused määratakse vastavalt HMS §-le 53. Keskkonnaministri 09.01.2020 määruse nr 1 § 4 lg 3 alusel märgitakse loa lahtrisse „Täiendavad tingimused” nõuded, mis seatakse maapõue kaitse tagamiseks ning maapõue kasutamisest inimese tervisele, varale ja keskkonnale põhjustatava

mõju vähendamiseks ja vajaduse korral muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Täiendavad tingimused on uuringuloale kantud lähtuvalt käesolevas korralduses toodust.

Riigivaravalitseja andis nõusoleku Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksuste kasutamiseks, geoloogilise uurimise tegemise eesmärgil, järgmistel tingimustel:

1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Riigimetsa Majandamise Keskuse Järvamaa metsaülemat kinnisasjal välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloale nr L.MU/516921.

Keskkonnaministeerium riigivara valitsejana omab pädevust ja õigust seada enda valitsemisalas oleval maaüksusel läbiviidavatele tegevustele tingimusi. Sellest tulenevalt on Keskkonnaameti hinnangul nimetatud tingimuste kandmine keskkonnaloale asjakohane.

Järva Vallavolikogu andis Karupaju uuringuruumis geoloogilise uuringu läbiviimiseks nõusoleku järgmistel tingimustel:

- 1.1. *teavitada eelnevalt piisava aja jooksul Järva Vallavalitsust ning ümberkaudseid elutegevusega hõivatud kinnistute omanikke uurimistööde tegemise algusest;*
- 1.2. *uuringu teostamisel ajal esineva probleemi korral (teavitajaks lähedal paikneva kinnistu omanik või Järva Vallavalitsus) peatada uurimistööd koheselt, selgitada välja tekkinud olukord ning pakkuda leevendusmeetmed;*
- 1.3. *selgitada välja uuringuaegne mõju Tammemäe ja Metsa kinnistu kaevude joogivee kvaliteedile ja kvantiteedile keerulise hüdrogeoloogilise olukorra tõttu;*
- 1.4. *Karupaju uuringuruum asub metsasel alal, mis on rohevõrgustiku ala. Selgitada välja geoloogilise uurimistöö tegemisega kaasnev mõju loomade liikumisele ja liikide levikule sellel alal;*
- 1.5. *kirjeldada uuringualal leiduvaid looduskaitsealuseid liike, et vältida nende hävimist hilisemal tegevusel või märkida nende puudumine;*
- 1.6. *mitte teostada geoloogilist uuringut kaitsealuste liikide elutegevuse aktiivseimal perioodil, kuna liikide elupaigad asuvad niivõrd lähedal uuringuruumile on oht häiringuks suur;*
- 1.7. *esitada uuringu aruanne esimesel võimalusel pärast aruande valmimist naaberkinnistute omanikele, uuringusse kaasatud kaevude omanikele ning Järva Vallavalitsusele.*

Keskkonnaamet edastas otsuse nr 60 Osaühingule Eesti Killustik 21.09.2022 kirjaga nr DM-120403-10 arvamuse avaldamiseks.

Osaühing Eesti Killustik tegi 07.10.2022 saadetud kirja teel tingimuste nr 1.3 ja 1.4 kohta endapoolse ettepaneku (registreeritud KOTKAS 10.10.2022 nr DM-120403-11):

1.3. *Tammemäe ja Metsa kinnistud jäävad vastavalt enam kui 700 m ja 500 m kaugusele taotletava uuringuruumi piirist. Geoloogilise uuringu raames rajatavad ja suletavad kaevandid*

on lokaalsed ja ei mõjuta mitte kuidagi kinnistu kaevude joogivee kvaliteeti ega kvantiteeti. Teeme ettepaneku vastav hinnang anda tulevikus, juhul kui esitatakse keskkonnanaloo taotlus maavara kaevandamiseks.

1.4. Geoloogilise uuringu ei mõjuta rohevõrgustiku ala, loomade liikumist ega liikide levikut kuivõrd töid tehakse lokaalselt ja väikesel alal. Teeme ettepaneku eduka uuringu korral vastav hinnang anda kaevandamiseks taotletava keskkonnanaloo menetluse raames.

Otsuses nr 60 toodud ülejäänud seisukohtadele Osaühingul Eesti Killustik vastuväiteid puudusid.

Keskkonnaamet võttis esitatud ettepanekud arvesse ning analüüsis nende rakendamise otstarbekust HMS-ga antud kaalutusõiguse alusel (HMS § 4).

Tuginedes eelnenule kantakse uuringuloale nr L.MU/516921 järgmised täiendavad tingimused (Keskkonnaamet muutis Järva Vallavolikogu poolt esitatud tingimuste sõnastust tingimuse täpsustamiseks, ühtlustamiseks ja kontrollitavuse suurendamiseks, tingimuse sisu Keskkonnaamet ei muutnud):

1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Järva Vallavalitsust ja Tammemäe kinnistu (katastritunnus: 25702:003:0930) ning Metsa kinnistu (katastritunnus 28801:002:0511) omanikke uuringuruumis välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
2. Uuringuruumis välitööde läbiviimise kohta esitatud kaebuste korral (kaebuse esitajaks on lähedal paikneva kinnistu omanik või Järva Vallavalitsus) tuleb peatada välitöö koheselt, selgitada välja tekkinud olukord ning pakkuda leevendusmeetmed.
3. Uuringuruumis välitööde läbiviimisel kirjeldada uuringualal leiduvad looduskaitsealuseid taime- ja loomaliigid.
4. Uuringuruumis ei ole välitööde läbiviimine lubatud pesitsusrahu perioodil ajavahemikus 15. aprillist 30. juunini (eeskujuks on võetud 2022. aasta pesitsusrahu periood).
5. Geoloogilise uuringu aruanne tuleb selle valmimisel esitada esimesel võimalusel uuringuruumi teenindusmaaga piirnevate kinnistu omanikele, Tammemäe kinnistu (katastritunnus: 25702:003:0930) ning Metsa kinnistu (katastritunnus 28801:002:0511) omanikele ja Järva Vallavalitsusele.

3.3. Uuringuloa taotluse avalikustamine, otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine

Keskkonnaamet avaldas uuringuloa menetluse algatamise teate 14.07.2022 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 2) ning teavitas avatud menetluse algatamisest Osaühingut Eesti Killustik ja menetlusosalisi (HMS § 40 lg 1 ja 2, § 49 lg 1) 13.07.2022 kirjaga nr DM-120403-5. Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võis kavandatav tegevus puudutada, paluti uuringuloa taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid esitada kahe nädala jooksul alates teadete avalikustamisest.

Etteantud aja jooksul arvamusi ja ettepanekuid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 49 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja

isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lg 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet pani õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja 07.11.2022 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 5). Ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks seati kaks nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti ei laekunud.

Keskkonnaamet küsis Osaühingult Eesti Killustik, Järva Vallavalitsuselt ja asjaomastelt asutustelt 03.11.2022 kirjaga nr DM-120403-13 arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Etteantud aja jooksul andis Eesti Killustik OÜ 03.11.2022 saadetud (registreeritud KOTKAS 07.11.2022 nr DM-120403-14) e-kirja teel teada, et eelnõule ettepanekud puuduvad.

Järva Vallavalitsus esitas oma arvamuse 17.11.2022 kirjaga nr 6-4/2022/2985-2 (registreeritud KOTKAS 18.11.2022 nr DM-120403-15). Järva Vallavalitsus märkis oma kirjas muuhulgas, et ei nõustu geoloogilise uurimistöö tegemisega kaasnev mõju rohevõrgustiku alal mitte välja selgitamisega. Põhjenduseks tuuakse taotletava ala kattuvus rohevõrgustikuga ning osaline kattuvus III kaitsekategooria kaitsealuse liigi rabakonn (*rana arvalis*) leiukohaga (keskkonnaregistikood: KLO9118011).

Kõigil menetlusosalistel on õigus esitada põhjendatud ettepanekuid leevendusmeetmete rakendamiseks. Keskkonnaamet võtab esitatud ettepanekud arvesse ning analüüsib nende rakendamise otstarbekust õigusaktiga antud kaalutusõiguse alusel (HMS § 4 lg 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituse piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § lg 2). Keskkonnaamet lähtus otsuses nr 60 märgitud tingimuste ja Osaühingu Eesti Killustik 07.10.2022 saadetud ettepanekute üle kaalutusotsuse tegemisel asjakohastestkehtivatest õigusaktidest, taotletava tegevuse tegevuse spetsiifikast, taotletava tegevuse asukoha keskkonnatingimustest ja väljakujunenud praktikast. Silmas tuleb pidada asjaolu, et geoloogilise uuringu käigus tehtav välitöö kestvus on lühiajaline (senisele praktikale toetudes teostatav umbes kahe päeva jooksul).

Väikse uuringusügavusega geoloogiline uuring ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnamõjuhindamissüsteemi seaduse (edaspidi **KeHJS**) § 6 lg-s 1 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, KeHJS § 6 lg-s 2 sätestatud otsustaja eelhinnangut vajavate valdkondade loetellu ega Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ toodud tegevuste hulka (st tegemist ei ole määruse nr 224 § 3 p 3 kohase süvapuurimisega (üle 1000-meetrise sügavusega puuraugud)). Keskkonnaseadustiku

üldosa seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (55 SE) juurde kuuluvas seletuskirjas on KeHJS § 6 lg 2 p-st 2 maavara geoloogilise uuringu ja üldgeoloogilise uurimistöö kaotamist põhjendatud sellega, et praktika on „näidanud, et eelhindangute koostamisega kaasneb suur töömaht ja reaalset väärtust sellel ei ole, kuna uuringute mõju ei ole märkimisväärne. Praeguseks ei ole algatatud mitte ühtegi keskkonnamõju hindamist maavara geoloogilise uuringu loa ja üldgeoloogilise uurimistöö loa taotluse menetluses.“

Muuhulgas tuleb Keskkonnaametil arvestada, et haldusmenetlus viiakse läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulusi ja ebameeldivusi isikutele (HMS § 5 lg 2).

Kohtupraktikas on leitud, et väidetavate tagajärgedega ei pea arvestama olukorras, kus ollakse veendunud, et tagajärgede saabumine on välistatud või äärmiselt vähetõenäoline (Riigikohtu halduskollegiumi 21.12.2001 kohtumäärus haldusajajas nr 3-3-1-67-01 p 3).

Tuginedes eelnenule leiab Keskkonnaamet, et nii aega- ja ressursseenõudva tegevuse kui keskkonnauringute (sh liikide leviku kaardistamise) läbiviimine Karupaju geoloogilise uuringu loaga lubatud tegevuse lubamiseks ei ole otstarbeas.

Keskkonnaamet küsis Osaühingult Eesti Killustik, Järva Vallavalitsuselt ja asjaomastelt asutustelt 29.11.2022 kirjaga nr DM-120403-16 arvamust või vastuväiteid muudetud uuringuloo andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Järva Vallavalitsus esitas oma 13.12.2022 kirjaga nr 6-4/2022/3271-2 (registreeritud KOTKAS 14.12.2022 nr DM-120403-17) märkuse kirjavigade kohta eelnõus.

Keskkonnaamet korrigeeris Järva Vallavalitsuse poolt kirjaga nr 6-4/2022/3271-2 viidatud puudused.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Geoloogilise uuringu luba
2. Plaan (Karupaju).asice

Teadmiseks: Järva Vallavalitsus, Keskkonnaministeerium, Maa-amet, Riigimetsa Majandamise Keskus

Liis Jääger 5656 4094
liis.jaager@keskkonnaamet.ee